

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหา ขอบเขตประชากร และขนาดตัวอย่าง วิธีการคัดเลือกตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

3.1 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติของผู้สูงอายุในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ซึ่งในเนื้อหาประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และพฤติกรรมในการแสดงออกของผู้สูงอายุต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

3.2 ขอบเขตประชากร และขนาดตัวอย่าง วิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

3.2.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ กลุ่มผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง ในอำเภอเมืองเชียงใหม่

3.2.2 ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยคำนวณจากกลุ่มประชากรผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่จำนวน 17,842 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่, 2552) เมื่อทำการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (อ้างใน สุชาดา กิระนันท์, 2545) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 เนื่องจากใช้ประชากรผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิงที่มีรายชื่อได้ และอาศัยอยู่ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวน 100 ตัวอย่าง

การคำนวณตามสูตรของยามานะ (สุซาดา กิระนันท์, 2545)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อคำนวณตามสูตรจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{17,842}{1 + 17,842 (0.10)^2}$$

$$n = 99.44 \sim 100$$

ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ 100 คน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 100 ชุด

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรวบรวมข้อมูลที่อยู่ในรูปบทความทางวิชาการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลจากภาครัฐและภาคเอกชน ตำราทางวิชาการและข้อมูลที่เผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านความคิดเห็นที่มีต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านพฤติกรรมของผู้สูงอายุต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

3.3.3 ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ผู้ทำการศึกษาสร้างแบบสอบถาม แล้วทำการทดลองแจกแบบสอบถาม (pre-test) จำนวน 20 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) พบว่า Cronbach's Alpha ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.689 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาทำการวิเคราะห์โดยเครื่องมือสถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อสรุปข้อมูลข้างต้นจากแบบสอบถามที่เก็บได้

การวัดระดับความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็น ใช้มาตรวัดของ 5 ระดับ (Rating Scale) (กุลชาติ เวชสาร, 2546) โดยคำถามแต่ละข้อที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่เข้าใจ (ไม่เห็นด้วย) โดยแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

การแปลผล	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
น้อย	3
น้อยที่สุด	2
ไม่เข้าใจ (ไม่เห็นด้วย)	1

การกำหนดช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์และแปลผลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง	ไม่มีผล

3.5 สถานที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยและรวบรวมข้อมูล

3.5.1 สถานที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

คณะบริหารธุรกิจ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.5.2 สถานที่รวบรวมข้อมูล

บริเวณโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ บริเวณโรงพยาบาลประสาท สวนสุขภาพ ชมรมผู้สูงอายุจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลอำเภอเมืองเชียงใหม่ ชมรมผู้สูงอายุตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่

3.6 ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 7 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554